

Как се конструира и поддържа културна идентичност?

(През примера на народните танци в България)

РЕЗЮМЕ

Дипломната работа прави опит да проследи процесът по конструиране и поддържане на културна идентичност, в рамките на конкретна страна - България. Работата се съсредоточава върху конкретен пример – организирането и практикуването на народни танци. Още от времето на социализма, те са се превърнали в един от най-разпознаваемите елементи от идентичността на страната, а през последните няколко години са се станали широко разпространена и желана практика. В такава ситуация, се опитам да проследя какви са техните значими особености, които ги правят актуални днес, както и дали тези особености ги позиционират в говоренето за националното.

За да осъществя това, преминах през няколко основни момента, които обособих като различни глави в изследването. В първата глава, излагам примерите за нарасналата популярност на народните танци; разглеждам различни автори и изследвания, през които мога да анализирам идентичността и да формулирам основните си понятия – това са автори като Бенедикт Андерсън, Крейг Калхун, Ан-Мари Тиес, а също и български изследователи като Стефан Дечев, Славка Каракушева и др. В тази глава представям и границите на изследването, като излагам подробно основният изследователски въпрос; целите и задачите; понятията, с които ще работя; хипотезите, които предпоставям; общите ограничения в анализа и пр.

Втората глава на изследването е съсредоточена върху развитието на фолклорът и народните танци в България по време на социализма, т.е. търсят се индикаторите, които говорят за начина, по който се е гледало на тях и политиките, насочени към разпространението и практикуването им. В тази глава се включва и прегледът на 90-те години, белязали началото на промяната в статуса на народните танци. Анализът бе осъществен на базата на информацията, събрана от различни документи, както от социалистическо време, така и от гледната точка на по-съвременни изследователи. Тази глава послужи като един необходим исторически контекст и като отправна точка на последващия анализ на съвременната специфика на фолклорните танци. Чрез представянето на тази информация се даде една перспектива, през която да сравним и

оценим тогавашните, и сегашните практики. Най-общо, анализът показва, че времето на социализма обуславя фолклорните дейности като символен тип изкуство и именно в тях се вижда средство за белязване на културните граници на страната.

Третата глава е ключова за изследването. Тя представя съвременната специфика и особености на фолклорните практики и се опитва да даде отговор на някои от ключовите за дипломната работа въпроси. На базата на информационното търсене и проведените дълбочинни интервюта с танцуващи, ръководители на школи и организатори на фолклорни събития, се откриха няколко основни специфики на днешното време. Накратко те се формират около следното – де-институционализация в процесите по изграждане на идентичност; де-професионализация на хореографите; силно влияние на пазара и превръщане на танца в стока; важно място на частните социални актьори и различните значения, които те приписват на народните танци.

В заключението, което е четвъртата глава на изследването, се представят основните резултати и изводи от изследването, обвързани най-вече с липсата на монопол относно значението на народните танци в съвременната държава; приписването на частни значения и създаването на идентичност от и за самия народ.